

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ (กรณีจำโทจรินทร์ เปรยเกิด)

หนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๕๐๓/๕๙๒๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๐๗ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ(กรณีจำโทจรินทร์ เปรยเกิด) โดยมีข้อเท็จจริงว่า กระทรวงกลาโหมได้ขอให้กระทรวงการคลังส่งจ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทจำโทจรินทร์ เปรยเกิด ซึ่งถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๖ เนื่องจากอุบัติเหตุรถชนกัน กระทรวงการคลังแจ้งมาว่าจำโทจรินทร์ เปรยเกิด มีเวลารับราชการเฉพาะที่ต่อจากกองประจำการ ๘ เดือนเศษ ไม่ครบ ๑ ปีบริบูรณ์ ไม่อยู่ในข่ายที่จะรับบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๘ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ทายาทจึงไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด กระทรวงกลาโหมเห็นว่า จำโทจรินทร์ เปรยเกิด สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนจ่าทหารเรือ เข้ารับราชการเป็นข้าราชการมียศเป็นจ่าโท มีสภาพเป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อถึงแก่กรรมระหว่างรับราชการอยู่จึงมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด ตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ ความในบทบัญญัติดังกล่าวมีความว่า เมื่อข้าราชการตายระหว่างรับราชการอยู่ก็ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทโดยมิได้กำหนดว่าผู้นั้นจะต้องเป็นข้าราชการมานานมากน้อยเพียงใด ทางราชการมีความประสงค์ที่จะช่วยเหลือครอบครัวของข้าราชการผู้นั้น จึงได้กำหนดมาตรานี้ขึ้นไว้เช่นเดียวกับเงินช่วยเหลือพิเศษซึ่งจ่ายให้แก่ครอบครัวของข้าราชการที่ตายโดยไม่ได้กำหนดว่าข้าราชการผู้นั้นจะรับราชการมานานเท่าใด อนึ่ง ในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้แบ่งบทบัญญัติไว้เป็นลักษณะดังนี้คือ ลักษณะ ๑ ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญปกติ ลักษณะ ๒ ว่าด้วยบำนาญพิเศษ และลักษณะ ๓ ว่าด้วยบำเหน็จตกทอด ฯลฯ ซึ่งแต่ละลักษณะไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ถ้ากฎหมายจะอ้างเหตุอันต้องเกี่ยวข้องกันจะต้องบ่งไว้โดยชัดเจนว่าจะอาศัยใช้ในมาตราใด เช่นมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติว่า “ข้าราชการผู้ใดตายในระหว่างรับราชการอยู่ก็ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดเป็นจำนวนตามเกณฑ์คำนวณใน

ส่งพร้อมหนังสือที่ สร.๐๕๐๒/๗๕๙๖ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๘

^๑ มาตรา ๘ บุคคลที่ระบุไว้ต่อไปนี้ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญปกติตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) ผู้ซึ่งไม่เคยรับราชการมาก่อน แต่ได้เป็นทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารเมื่อปลดเป็นกองหนุนแล้วและได้เข้ารับราชการอีก โดยเวลารับราชการจะติดต่อกับเวลารับราชการกองประจำการหรือไม่ก็ตาม ยังไม่ครบหนึ่งปีบริบูรณ์

มาตรา ๓๒ (๑) ให้แก่บุคคลดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔” ดังนี้ จึงเห็นได้ว่าตามมาตรา ๔๔ การจ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดไม่ต้องคำนึงว่าข้าราชการผู้นั้นจะรับราชการมานานเท่าใด และไม่ต้องอยู่ในข่ายของมาตรา ๘ ซึ่งเป็นเรื่องของบำเหน็จบำนาญปกติกระทรวงกลาโหมจึงขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) การพิจารณาเรื่องขอจ่ายบำเหน็จตกทอดนั้น จะต้องพิจารณาความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ทั้งฉบับ จะพิจารณาแต่เฉพาะมาตรา ๔๔ มาตราเดียวหาได้ไม่ เพราะเกี่ยวข้องกันอยู่ การแยกลักษณะเป็นแต่เพียงให้รู้หมวดหมู่ว่าเป็นบำเหน็จบำนาญอะไรเท่านั้น

(๒) เมื่อพิจารณากฎหมายทั้งฉบับตาม (๑) แล้วจะเห็นได้ว่าการที่จะได้รับบำเหน็จตกทอดนั้นหาได้เป็นสิทธิสมบูรณ์ในตัวเองไม่ ต้องอาศัยสิทธิจากข้าราชการผู้ตายก่อน เมื่อข้าราชการผู้ตายไม่มีสิทธิในบำเหน็จปกติ เพราะว่าต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ย่อมจะไม่มีบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทได้ ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามนัยหลักกฎหมายที่ว่าผู้รับโอนย่อมไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน

(๓) เช่นเดียวกับข้าราชการวิสามัญเมื่อตายลง ถ้าพิจารณาตามมาตรา ๔๔ มาตราเดียว ทายาทก็ควรจะรับบำเหน็จตกทอดได้ เพราะมาตรา ๔๔ ใช้คำว่า “ข้าราชการ” ซึ่งรวมถึงข้าราชการทุกประเภท แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทั้งฉบับแล้วทายาทของข้าราชการวิสามัญหาไม่มีสิทธิในบำเหน็จตกทอดไม่ เพราะข้าราชการวิสามัญไม่มีสิทธิในบำเหน็จบำนาญปกติโดยต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๒) เสียแล้ว จึงไม่มีบำเหน็จที่จะตกทอด

ดังนั้นการที่กระทรวงการคลังไม่สั่งจ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทของจำโท จรินทร์ เปรยเกิด จึงเป็นการถูกต้องแล้ว กระทรวงกลาโหมยังเห็นว่าในปัญหาที่โต้แย้งกันนี้ กฎหมายไม่ชัดเจนไปในทางใดแน่ จึงเห็นสมควรขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาในปัญหานี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๐๗ ผู้แทนกระทรวงการคลังได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า กรณีจำโท จรินทร์ เปรยเกิด เป็นกรณีที่กระทรวงการคลังได้พิจารณาไปก่อนที่จะได้มีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย ครบคณะ) ในเรื่องที่นายแซ ยูนิพันธ์ ร้องทุกข์ว่า กระทรวงการคลังคิดเวลาคำนวณบำนาญให้โดยไม่ถูกต้อง ซึ่งมีความว่า “การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้น ให้นับเวลาราชการที่ผู้เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย” เมื่อได้มีความเห็นเช่นนี้แล้ว กระทรวงการคลังก็จะได้อธิบายหลักปฏิบัติต่อไป ฉะนั้น กรณีจำโท จรินทร์ เปรยเกิด จึงไม่มีปัญหาแต่อย่างใด เรื่องก็เป็นยุติได้โดยไม่ต้องพิจารณารายละเอียด

บัดนี้ กระทรวงกลาโหมได้มีหนังสือที่ กท.๐๒๐๒ (๐๕)/๒๐๘๙๒ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๐๘ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความต่อไป เพราะปรากฏว่ากระทรวงการคลังกลับขัดข้องไม่ยอมจ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทของจำโท จรินทร์ เปรยเกิด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่าประเด็นที่คณะกรรมการกฤษฎีกาจะพึงวินิจฉัยในชั้นนี้มีเฉพาะในเรื่องเวลาทวิคูณเท่านั้น จึงลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ยึดถือความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ) ในเรื่องนายแซ ยูนิพันธ์ ที่ว่าการนับเวลารับราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้น ให้นับเวลาราชการทวิคูณเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย ดังนั้นเมื่อนับเวลาราชการทวิคูณเข้ากับเวลาราชการที่ต่อจากกองประจำการ ๘ เดือนเศษของจำโทจรินทร์ เปรยเกิด แล้ว จำโทจรินทร์ เปรยเกิดจึงมีเวลารับราชการเกินหนึ่งปี ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ทายาทของจำโทจรินทร์ เปรยเกิด จึงมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๐๘